“Тасдиқ менамоям”
Ректори Донишгоҳи давлатии
тиҷорати Тоҷикистон, д.и.т., дотсент
_______________ Назарзода Х.Х.
“ 16 ” сентябр соли 2023

ХУЛОСАИ
Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон

ба диссертатсияи Кармышева Майсара Назруллоевна дар мавзӯи “Баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои меҳнатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат.

Диссертатсия дар мавзуи “Баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои меҳнатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” дар кафедраи менеҷмент ва иқтисодиёти меҳнати Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Кармышева Майсара Назруллоевна, 15-уми августи соли 1984 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар оилаи хизматчӣ ба дунё омадааст. Соли 2002 ба Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон дохил шуда, соли 2007 онро аз рӯи ихтисоси иқтисодиёти ҷаҳон хатм намуда, худи ҳамон сол дар кафедраи муносибатҳои иқтисодии байналхалқии факултети молиявию иқтисодии Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон, ба ҳайси ассистенти кафедра кору фаъолият намудааст.

Аз 29.11.2007 №131-05 ба ҳайси унвонҷӯ дар кафедраи муносибатҳои иқтисодии байналхалқии факултети молиявию иқтисодии Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон қабул шудааст.

Дар давоми фаъолияти худ ӯ бо ҳаммуаллифии ҳамкорон як комплекси таълимӣ-методӣ, як воситаи ёрирасони таълимӣ ва аз 8 мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои гуногуни илмӣ нашр намудааст.

Аз 28 августи соли 2020 дар ассистенти кафедраи иқтисодиёти ҷаҳон ва муносибатҳои байналмиллалии факултети муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ, ҳуқуқ ва гумруки ДДТТ ба кору фаъолият дорад.

Мавзуи диссертатсияи Кармышева Майсара Назруллоевна дар ҷаласаи Шурои олимони донишгоҳ аз 31 марти соли 2021, қарори 9 тасдиқ гардидааст.

Роҳбари илмӣ: доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент Назирӣ Гулбаҳор Назир, муовини Раиси Бонкии миллии Тоҷикистон.

Дар парвандаи аттестатсионӣ, шаҳодатнома оид ба супоридани имтиҳонҳои номзадӣ мавҷуд аст. Имтиҳонҳо аз фанни забони хориҷӣ (англисӣ) бо баҳои 5 (аъло), имтиҳон аз рӯи ихтисос бо баҳои 5 (аъло) ва аз фанни таърихи фалсафаи илм бо баҳои 4 (хуб) дар дар Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон супорида шудаанд.

Аз рӯи натиҷаҳои муҳокимаи рисолаи илмӣ дар мавзуи "Баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои меҳнатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)" хулосаҳои зерин бароварда шуданд:

1. Мубрам будани рисолаи илмӣ

Кори диссертатсионии Кармышева Майсара Назруллоевна дар мавзуи « Баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои меҳнатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳимми замони муосир бахшида шуда, дар он паҳлӯҳои гуногуни самаранок истифодабарии захираҳои меҳнатӣ, вазъи истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар соҳаҳои иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва самтҳои асосии баланд намудани самаранокии истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар ҷумҳурӣ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор дода шудаанд.

2. Мутобиқати ихтисос ва номи мавзуъ бо шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия

Диссертатсияи Кармышева Майсара Назруллоевна дар мавзуи "Баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои меҳнатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)" барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12– Иқтисодиёти меҳнат мувофиқат мекунад. Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба бандҳои алоҳидаи Шиносномаи феҳристи ихтисосҳои Комиссияи олии аттестатсионии (КОА) назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат (бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 майи соли 2023, № 6 тасдиқ шудааст) хусусан ба қисматҳои

2. Захираҳои меҳнатӣ ҳамчун омили муҳими рушди иқтисодӣ ва самаранокии иқтисодию иҷтимоии он; 4. Тавсифи миқдорӣ ва сифатии захираҳои меҳнатӣ; 10. Ҳосилнокӣ ва самаранокии меҳнат, методҳои андозагирӣ, омилҳои таъсиррасон ва захираҳои афзоиш; 13. Танзими муносибатҳои иҷтимоию меҳнатӣ; таъсири муносибатҳои иҷтимоию меҳнатӣ ба рушди иқтисодиёт ва соҳаҳои он мутобиқат мекунад.

Натиҷаҳои таҳқиқот аз ҷониби муаллиф бадастоварда ба бандҳои шиносномаи ихтисоси зикргардида мутобиқат мекунад. Натиҷаҳои диссертатсия дорои аҳамияти илмию амалӣ буда, ба рушди илми иқтисод саҳм хоҳад гузошт.

3. Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ

Мавзуи дисертатсия бо мақсади истифодабарии самараноки захираҳои меҳнатӣ дар татбиқи ҳадафи чоруми миллӣ - саноатикунонии босуръати иқтисодиёти миллӣ равона шудааст. Ҳамзамон, натиҷаҳои таҳқиқот барои татбиқи Барномаҳои давлатӣ оиди мусоидат ба шуғли самараноки аҳолӣ, Стратегияи тараққиёти иҷтимоӣ-иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 аҳамияти хоса дорад, ки то андозае самтҳои афзалиятноки истифодабарии захираҳои меҳнатиро пешбинӣ намуда, натиҷаи таҳқиқоти диссертатсионӣ барои такмили минбаъдаи он равона мегардад. Натиҷаҳои диссертатсия барои дар амал татбиқ намудани Барномаҳои давлатӣ доир ба мусоидат намудан ба фарогирии ҳадди аксари захираҳои меҳнатӣ бо шуғл равона карда мешаванд.

4. Навгонии илмии таҳқиқот

Дар инкишофи илмии таҳқиқоти захираҳои меҳнатӣ ба воситаи коркарди ҳолатҳои методологӣ оид ба истифодабарии оқилонаи онҳо дар соҳаҳои иқтисодиёти миллӣ ва асоснок намудани мавҷудият ва ҳаматарафа истифодабарии иқтидори мавҷудбуда барои дар сатҳи ҳадди аксар истифодабарии захираҳои меҳнатӣ ва ба эътибор гирифтани хусусиятҳои иқтисодиёти индустриалӣ-аграрӣ ва иҷрои вазифаҳои нави таъмини рушди устувор ифода меёбад. Аҳамияти амалии таҳқиқот дар истифодабарии тамоми иқтидорҳои соҳаҳои хоҷагии халқ барои истифодабарии самараноки захираҳои

меҳнатӣ дар шароити амалигардонии барномаҳои давлатии тараққиёти иҷтимоӣ-иқтисодӣ ифода меёбад.

Натиҷаҳои назариявӣ, методӣ ва амалии ба дастовардашудаи тадқиқоти диссертатсионӣ дар ҷараёни таълим барои омода намудани бакалавр, магистрон ва докторантон, барои хондани фанҳои махсус, ба монанди "Бозори меҳнат", "Идоракунии кормандон" ва дигарҳо истифода шуданаш мумкин аст.

Нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда:

Ба ҳимоя натиҷаҳои зерини илмӣ - назариявӣ, методӣ ва амалии таҳқиқот пешниҳод гардидаанд, ки дорои унсурҳои навгонии илмӣ мебошанд:

- таносуби истилоҳҳои "захираҳои инсонӣ", "иқтидори меҳнатӣ", "сармояи инсонӣ" ва "захираҳои меҳнатӣ" кушода дода шудаанд.
- нишондиҳандаҳои истифодабарии самараноки захираҳои меҳнатӣ дар доираи корхона, соҳа, минтақа ва иқтисодиёти миллӣ муайян ва пешкаш карда шудаанд.
- муқаррар карда шудааст, ки дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истифодабарии самараноки захираҳои меҳнатӣ таҷрибаи кишварҳои Хитой ва Ҷопон афзалтар ба ҳисоб меравад.
- коэффитсиенти ҳиссиёти тағйирёбии захираҳои меҳнатӣ вобаста аз тағйирёбии шумораи аҳолӣ коркард карда шудааст, ки дар асоси он таъсири омили демографиро дуруст баҳогузорӣ карда мешавад.
- бо мақсади бартараф намудани сабабҳои пурра истифода нашудани захираҳои меҳнатӣ дар иқтисодиёти миллӣ истифодаи саноатикунонии шуғли захираҳои меҳнатӣ муқаррар карда шудааст.
- самтҳои афзалиятноки инкишофи касбии захираҳои меҳнатӣ муайян карда шудаанд, ки омода намудани мутахассисонро дар муассисаҳои таълимӣ бо дарназардошти эҳтиёҷоти соҳаҳои мухталифи иқтисодиёти миллӣ дар назар дорад.
- муқаррар карда шудааст, ки афзоиши маҳсулнокии меҳнат дар асоси паст намудани меҳнатғунҷоиши истеҳсолот, азнавкунии фондҳои истеҳсолӣ ва таҷдиди онҳо таъмин карда мешавад.

5. Мутобиқати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ва муҳтавои диссертатсия ва автореферати он

Муаллиф оид ба мавзуи таҳқиқшуда 8 мақола ва корҳои илмӣ аз ҷумла, 5 мақола дар маҷаллаҳое, ки Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда нашр намудааст.

Номгӯйи корҳои чопшудаи муаллиф, ки моҳияти илмии диссертатсияро инъикос менамоянд:

А). Интишорот дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз ҷониби КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шудаанд:

1. Кармышева, М. Н. Зарурати инкишофи касбии захираҳои меҳнатӣ дар иқтисодиёти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон / М. Н. Кармышева // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – 2023. – No. 5. – С. 156-163.

2. Кармышева М.Н. Тафсири иҷтимоӣ-иқтисодии захираҳои меҳнатӣ / Кармышева М.Н. // Паёми Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон. Бахши илмҳои иқтисодӣ. –2022 –№2 –С.140-147 .

3. Кармышева М.Н., Амонатова М.А. Нақши осорҳои таърихӣ - фарҳангӣ дар рушди сайёҳии Тоҷикистони марказӣ/ Кармышева М.Н., Амонатова М.А. // Паёми Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон. Бахши илмҳои иқтисодӣ. –2022 –№2–С.201-206 .

4. Назирӣ Г.Н., Кармышева М.Н. Хусусиятҳои истифодабарии самараноки захираҳои меҳнатӣ дар як қатор кишварҳои хориҷӣ/ Назирӣ Г.Н., Кармышева М.Н. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. –2022 –№11 С.121 -127.

5. Кармышева М.Н. Хусусиятҳои ташаккулёбии захираҳои меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон / Кармышева М.Н. // Иқтисодиёти Тоҷикистон. Бахши илмҳои иқтисодӣ. –2023 –№2 С. 131-141.

Б). Интишорот дар дигар маҷаллаҳои илмӣ ва конференсияҳои ҷумҳуриявию баналмилалӣ

1. Самаранокии итифодабарии захираҳои меҳнатӣ ва нишондодҳои асосии он дар иқтисодиёти миллӣ// Маводҳои Конференсияи байналмиллалии илмию амалӣ дар мавзӯи “Рушди технологияҳои рақамӣ дар шароити муосир”

бахшида “Биссолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илм ва маориф” (– Душанбе, 2022. - С.416-423.

2. Роҳҳои баланд намудани ҳосилнокии меҳнат дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон // Маводҳои Конференсияи Ҷумҳуриявии илми амалӣ дар мавзӯи “Масъалаҳои мубрами иқтисоди меҳнат ва идоракунии кормандон (30 марти 2023)” – Душанбе, 2023. - С.222-230.

3. Кармышева М.Н. Такомули танзими давлатии истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон // Маводҳои Конференсияи байналмиллалии илмию амалӣ дар мавзӯи “Рушди технологияҳои рақамӣ дар шароити муосир” бахшида “Биссолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илм ва маориф” (солҳои 2020-2040)– Душанбе, 2022. - С.479-485.

Қарори ҷаласаи кафедра:

Баъди шунидан ва муҳокима намудани диссертатсияи Кармышева Майсара Назруллоевна дар мавзуи “Баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои меҳнатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат тақризи роҳбари илмӣ д.и.и., дотсент Назирӣ Г.Н., баромади д.и.и., профессор Шаропов Ф.Р. баромади аъзоёни даъватшудаи Шурои диссертатсионии 6D.КОА-012 назди Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон: д.и.и., профессор Раҷабов Р.К., д.и.и., профессор Дустбоев Ш., н.и.и., дотсент Аминов Ф.И. дар асоси овоздиҳии кушода ва хулосаи пешниҳодгардида оид ба мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯъ ба шиносномаи ихтисос, навгонии илмӣ, аҳамият ва хулосаҳои диссертатсия, инчунин натиҷаҳои корҳои нашршудаи диссертатсияи Кармышева Майсара Назруллоевна

қарор мекунад:

Диссертатсияи Кармышева Майсара Назруллоевна дар мавзуи “Баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираҳои меҳнатӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.12 – Иқтисодиёти меҳнат ҷавобгӯ ба талаботи муқарраргардида арзёбӣ мегардад ва барои ҳимоя ба Шурои диссертатсионии 6D.КОА-012 назди Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

Ҳангоми овоздиҳӣ ба масъали мазкур дар ҷаласа 16 нафар иштирок доштанд, аз онҳо бо ҳуқуқи овоздиҳӣ - 16 нафар.

Натиҷаҳои овоздиҳии кушода чунин аст:

Тарафдор – 16,

Зид – нест,

Бетараф – нест.

Хулоса дар маҷлиси васеи кафедраи менеҷмент ва иқтисодиёти меҳнати Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон аз 10 октябри соли 2023, суратҷаласаи №11 қабул шудааст.

Раиси маҷлис:
н.и.и., дотсент
Мудири кафедраи менеҷмент
ва иқтисодиёти меҳнат ДДТТ Мирзоалиев А.А.

Котиби маҷлис:
н.и.и., и.в. дотсент Марупова Н.Ш.

Имзои Мирзоалиев А.А. ва Марупова Н.Ш.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори шуъбаи кадрхо
ва корҳои махсуси ДДТТ **Пирзода С.С.**